Бібліятэка Бацькаўшчыны
[illegible]
[illegible]

Кніга 5

Марыя Ганько

Каб сьведчылі пра Беларусь

Жыцьцё й дзейнасьць Міколы Ганька

Мінск
«Беларускі кнігазбор»
2005

УДК 321.161.3.09(092)+929 Ганько
ББК 64 (4 Беи)
Г 19

Сэрыя заснавана ў 2004 годзе

Укладаньне
Вольгі Іпатавай

Камэнтары
Алега Гардзіенкі

Ганько М.
Г 19 **Каб сьведчылі пра Беларусь:** жыцьцё й дзейнасьць Міколы Ганька / Марыя Ганько; Уклад. В. Іпатавай. — Мн., Бел. кнігазбор, 2005. — 192 с. — (Бібліятэка Бацькаўшчыны; кн. 5)
ISBN 985-504-006-6.

Кніга ўспамінаў Марыі Ганько пра свайго мужа, чальца Саюзу Беларускай Моладзі, аднаго з заснавальнікаў і старшыні Згуртаваньня Беларусаў Канады Міколу Ганька (1924—1999). Друкуецца дзёньнік М. Ганька, дзе занатаваны асноўныя падзеі 1943—1948 гадоў, ліставаньне з грамадзкімі дзеячамі Канады і ЗША, выбраныя артыкулы. Гэтая кніга — пятая ў сэрыі «Бібліятэка Бацькаўшчыны», заснаванай МГА «Згуртаваньне беларусаў сьвету «Бацькаўшчына» ў 2004 г.

УДК 321.161.3.09(092)+929 Ганько
ББК 64 (4 Беи)

© Ганько М., 2005
© Іпатава В., укладаньне, 2005
© Гардзіенка А., камэнтары, 2005
© МГА «ЗБС «Бацькаўшчына», 2005
© Афармленьне, МГА «Беларускі кнігазбор», 2005

ISBN 985-504-006-6

Нас Бог накіраваў на выгнаньне,
Каб мы сьведчылі пра Беларусь.
Зь лістоў беларускіх эмігрантаў

Калі цяпер, праз шэсьць гадоў пасьля сьмерці Міколы, я перачытваю архіўныя дакумэнты, лісты пасьляваенных гадоў, што дасылалі сябры ў Канаду, мінулае робіцца блізкім, а нашае маладое жыцьцё — шматколерным і шматмерным.

Вобраз мужа, падсьвечаны чужымі лёсамі й падзеямі, выглядае больш ярка й аб'ектыўна, чым у маіх жаночых успамінах. Дый некаторыя падзеі першых паваенных гадоў вядомыя мне толькі па лістах ды зацемках у друку — я прыехала ў Канаду толькі ў 1960 г.

Мая памяць многае захавала, але жыцьцё Міколы ня толькі ў памяці й эмоцыях. Яно — у лістах, дакумэнтах, успамінах тых, з кім ішоў поруч праз усе выпрабаваньні эміграцкага жыцьця. На жаль, амаль не захавалася сьведчаньняў тых, з кім Мікола рабіў першыя крокі ў беларускасьці, усьведамленьні змаганьня за Беларусь. Тым каштоўнейшымі робяцца самыя першыя аповеды пра сябе. Надта шкадую, што Мікола не напісаў успамінаў, колькі яго ні прасіла. За ўсё жыцьцё муж, здаецца, даў адно толькі інтэрвію — для кнігі Лявона Юрэвіча «Вырваныя бачыны». А зрабіў столькі, што хапіла б на некалькі чалавечых жыцьцяў, бо жыў адной Беларусьсю.

Таму лічу сваім абавязкам расказаць пра чалавека, зь якім пашчасьціла пражыць амаль сорак гадоў і які застаўся для мяне ўзорам сапраўднага беларуса.

Няхай пра Міколу Ганька раскажуць і іншыя: праз успаміны — дакумэнтальныя сьведчаньні таго, як ён жыў і працаваў, а таксама ліставаньне з найбольш выбітнымі асобамі эміграцыі. У ягоным архіве захаваліся сотні лістоў людзей, якія зьвярталіся да яго па самых розных пытаньнях, людзей зь незвычайнымі лёсамі й сытуацыямі.

Будучым дасьледнікам ёсьць над чым працаваць, каб даведацца пра тое, як беларусы ладзілі свае парваныя вайной і бальшавіцкай акупацыяй жыцьці, як жылі й якімі высілкамі стваралі свае цэрквы, культурніцкія асяродкі й выданьні. Бо кожны чалавек, што апынуўся на чужыне й захаваў сябе як беларус, мае й свой адметны лёс.

Гэтая кніга таксама пра іх.